

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.006.05.2019

Izabela Knul
Szkoła Podstawowa nr 1
im. Tadeusza Kościuszki w Łasku
ul. 9 Maja 12, 98-100 Łask

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 – Realizacja programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Łasku, ul. 9 Maja 12, 98-100 Łask, REGON 000733518 (zwana dalej „Szkołą”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Knul, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Łasku od 1 września 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Jolanta Wilczyńska, Dyrektor Szkoły od 1 września 2008 r. do 31 sierpnia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie przez Szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Emilia Wyciszkievicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/118/2019 z 17 maja 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Infrastruktura teleinformatyczna Szkoły była dostosowana dla potrzeb sprawnego działania sieci OSE i wykorzystywana zgodnie z założeniami programu OSE. Dostarczone urządzenia zostały należycie odebrane i były użytkowane w Szkole. Nauczyciele wykorzystywali cyfrowe materiały edukacyjne w procesie dydaktycznym realizowanym na wszystkich poziomach nauczania. Podnosili także swoje kompetencje technologiczne w ramach szkoleń dotyczących wykorzystania technik informacyjnych oraz warsztatów dotyczących bezpiecznego korzystania z sieci Internet. Celem zapewnienia bezpiecznego użytkowania sieci OSE, w Szkole korzystano z usługi *Bezpieczeństwo OSE PLUS*. Występujące awarie łącza zgłaszano do *Operatora OSE* w sposób określony w umowie o świadczenie usług OSE.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Korzystanie przez Szkoły z Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z protokołem zdawczo-odbiorczym usługi OSE, jej uruchomienie nastąpiło w Szkole w dniu 29 stycznia 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 4, 5)

2. W związku z podłączeniem do OSE, do Szkoły dostarczono switch. Odbiór switcha oraz wykonanie instalacji potwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym instalacji i urządzeń z dnia 29 stycznia 2019 r. Ponadto, w ramach opłaty abonamentowej, operator udostępnił Szkole urządzenie GPON. W wyniku oględzin ustalono, że urządzenia te znajdowały się w sali komputerowej i były oznakowane zgodnie z dokumentacją odbiorową.

Dodatkowo, w sali komputerowej zainstalowano jeden Access Point, służący do bezprzewodowego dostępu do sieci OSE.

(Dowód: akta kontroli str. 6-34)

3. Przed przystąpieniem do podłączenia OSE Szkoła posiadała m.in.:

- okablowanie strukturalne kablowe zainstalowane w sekretariacie, bibliotece, pokoju nauczycielskim, pokoju nauczycieli w-f, salach: komputerowej, języka angielskiego, przyrodniczej, edukacji wczesnoszkolnej,
- switch LAN (przełącznik sieciowy),
- dwa routery,
- interfejsy sieciowe,
- sieć bezprzewodową (Wi-Fi) obejmującą cały budynek Szkoły,
- pięć urządzeń Access Point.

(Dowód: akta kontroli str. 35-40)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż nie prowadzono prac adaptacyjnych w zakresie infrastruktury sieci komputerowej w związku z podłączeniem do OSE, z uwagi na brak takiej konieczności.

(Dowód: akta kontroli str. 43, 127-128)

Według stanu na dzień 20 maja 2019 r. w budynku Szkoły³ znajdowało się 49 komputerów (w tym 19 urządzeń mobilnych). Do OSE podłączonych było 41 komputerów (w tym wszystkie urządzenia mobile). Pozostałe osiem komputerów, niepodłączonych do OSE, przeznaczone było dla dzieci przebywających w świetlicy.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dane dotyczące budynku Szkoły zlokalizowanego przy ul. 9 Maja 12 w Łasku.

Urządzenia mobilne użytkowane były przez nauczycieli (13 sztuk) i administrację (6 sztuk). Komputery znajdowały się we wszystkich salach lekcyjnych. Każdy nauczyciel miał do dyspozycji urządzenie mobilne lub komputer stacjonarny.

(Dowód: akta kontroli str. 40-43)

Wicedyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że dzieci uczęszczające na świetlicę mają możliwość używania komputerów w sali komputerowej. Komputery w świetlicy traktowane są jako dodatkowa alternatywa, głównie dla najmłodszych uczniów, którzy korzystają z zainstalowanych programów.

(Dowód: akta kontroli str. 136-137)

Do celów dydaktycznych wykorzystywano 40 komputerów, z tego 37 starszych niż 3 lata. Pracownia komputerowa wyposażona była w 15 komputerów, z tego wszystkie starsze niż 3 lata. Na 19 urządzeń mobilnych, 15 było starszych niż 3 lata. Szkoła wyposażona była także w:

- 8 tablic interaktywnych,
- 5 projektorów,
- 7 drukarek/urządzeń wielofunkcyjnych (w tym 3 kolorowe).

(Dowód: akta kontroli str. 40-57)

Zdaniem Dyrektora Szkoły większość sprzętu komputerowego podłączonego do OSE zapewniała sprawne korzystanie z zasobów tej sieci. Część sprzętu (5 komputerów stacjonarnych) była jednak przestarzała lub posiadała niższe parametry, co powodowało wolniejsze działanie usługi. Plan budżetowy na 2018 r. nie obejmował wydatków związanych z zakupem komputerów. Jednym z założeń projektu *Poszerzamy horyzonty – wsparcie szkół podstawowych z terenu gminy Łask*, do którego Szkoła przystępuje od 1 września 2019 r., jest doposażenie w sprzęt komputerowy.

(Dowód: akta kontroli str. 127-130, 135-136)

Szkoła liczyła 15 oddziałów i 370 uczniów.

(Dowód: akta kontroli str. 58)

4. Zgodnie z dokumentacją powykonawczą, uruchamiając OSE w Szkole przeprowadzono test odbioru usługi polegający na sprawdzeniu przepustowości dostępu do Internetu, dostępności usług pocztowych, stron internetowych, w tym strony Szkoły. Test zakończył się wynikiem pozytywnym.

Instruktaż użytkownika w zakresie instalacji certyfikatów SSL został wykonany dla stanowiska Technicznego Reprezentanta Szkoły.

(Dowód: akta kontroli str. 22-34, 59)

5. Szkoła, składając zamówienie na OSE oświadczyła, że chce korzystać z bezpłatnych usług bezpieczeństwa wspierających zabezpieczenie uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju - tzw. *Bezpieczeństwo OSE PLUS*.

(Dowód: akta kontroli str. 60-85)

6. W Szkole funkcję *Koordynatora OSE* pełniła Dyrektor Szkoły, funkcję *Technicznego Reprezentanta Szkoły* – Wicedyrektor Szkoły.

(Dowód: akta kontroli str. 71, 86)

Od czasu uruchomienia OSE (29 stycznia 2019 r.) w Szkole czterokrotnie wystąpiły przerwy lub utrudnienia w korzystaniu z sieci Internet. Dotyczyły one awarii łącza, a także blokady niektórych usług. Zgłoszenia kierowane były do *Operatora OSE* telefonicznie i drogą mailową, tj. w sposób zgodny z *Umową o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej* z dnia 21 września 2018 r. Awarie usuwano w czasie od 3 minut do 6 godzin i 43 minut, tj. w czasie określonym w ww. umowie (do 28 godzin roboczych).

(Dowód: akta kontroli str. 88-90, 127-128, 138-139)

W wyniku weryfikacji rzeczywistej prędkości dostępu do sieci Internet poprzez OSE stwierdzono, że w Szkole prędkość pobierania danych (od 100,59 Mb/s do 106,84 Mb/s) i prędkość wysyłania (od 96,82 Mb/s do 98,64 Mb/s) odpowiadała wartościom ustalonym w ww. umowie z dnia 21 września 2018 r.

(Dowód: akta kontroli str. 60-74, 91-104)

Jak wskazała Dyrektor Szkoły, dostarczana przepustowość była wystarczająca dla sprawnego i nieutrudnionego korzystania z sieci Internet, także w przypadku równoczesnego korzystania przez wielu użytkowników.

(Dowód: akta kontroli str. 127-128)

7. We wszystkich salach lekcyjnych nauczyciele mogli korzystać z komputerów szkolnych, mających dostęp do OSE. Sieć OSE obejmowała wszystkie pomieszczenia szkolne i oparta była m.in. na przesyłce radiowym - w szkole funkcjonowały urządzenia Access Point, służące do bezprzewodowego dostępu do sieci OSE.

(Dowód: akta kontroli str. 6-18, 22-34, 42-43)

Wicedyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że urządzenia mobilne uczniów nie mogą korzystać z bezprzewodowego podłączania do sieci OSE. Zgodnie ze Statutem, *na terenie szkoły obowiązuje całkowity zakaz używania telefonu lub innych urządzeń elektronicznych, aparaty powinny być wyłączone i schowane.*

(Dowód: akta kontroli str. 129-134)

8. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż Szkoła nie była informowana o możliwościach wykorzystania sieci OSE, w tym m.in. o opracowanych i udostępnionych cyfrowych materiałach edukacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 127-128)

Na przykładzie danych z miesiąca marca 2019 r. stwierdzono, że w Szkole korzystano z cyfrowych materiałów edukacyjnych na lekcjach prowadzonych we wszystkich oddziałach. Były to przykładowo materiały wydawnictw służące przygotowaniu zadań dla dzieci, materiały powtórzeniowe do podręczników, zadania matematyczne, karty pracy, generatory kartkówki, ćwiczenia interaktywne utrwalające i sprawdzające wiedzę, multibooki, filmiki i materiały edukacyjne, ekranizacja lektury, gry dydaktyczne z wykorzystaniem smartfonów.

(Dowód: akta kontroli str. 105-106)

Jak wyjaśniła Wicedyrektor Szkoły, nauczyciele nie korzystali z materiałów zamieszczonych na stronach internetowych takich jak <https://it-szkola.edu.pl/>, <http://www.scholaris.pl/>, <https://akademia.nask.pl/>, ponieważ odwoływali się głównie do sprawdzonych przez siebie, dobrze znanych i praktykowanych edukacyjnych materiałów cyfrowych. *Sieć NASK nie zwracała się do nas z propozycją szkoleń dla rady pedagogicznej, nie otrzymywaliśmy również żadnych materiałów bądź wskazań stron internetowych zawierających materiały edukacyjne. Dotarła do nas jedynie propozycja udziału w dn. 7 czerwca w I Kongresie Edukacyjnym NASK w Warszawie. Ze względu na znaczną odległość miejsca tego spotkania, żaden z nauczycieli nie skorzystał z tej propozycji.*

(Dowód: akta kontroli str. 105-106, 139-141)

9. W Szkole funkcjonowały dwa łącza do sieci Internet:

- OSE - zapewniające szerokopasmowy dostęp do Internetu o symetrycznej przepustowości 100 Mb/s. Usługa ta była nieodpłatna. Szkoła nie zamówiła odpłatnego dostępu o zwiększonej przepustowości.

- Internet dostarczany przez podmiot komercyjny – łącze utrzymywane na wypadek awarii, funkcjonujące na podstawie umowy z dnia 19 stycznia 2019 r. zawartej na czas nieokreślony. Przepustowość łącza wynosiła do 80 Mb, miesięczny koszt świadczenia usługi dostępowej - 58 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 107-111)

Jak wyjaśniła Wicedyrektor Szkoły, większa przepustowość i szybkość szerokopasmowego dostępu do Internetu pozwala na efektywniejsze wykorzystanie czasu lekcyjnego i stwarza szersze możliwości w zakresie nauczania. Nauczyciele mogą wykorzystywać takie formy pracy jak filmy online czy platformy edukacyjne, które wymagają dobrych parametrów Internetu.

(Dowód: akta kontroli str. 137-138)

Odnośnie utrzymywania drugiego łącza na wypadek awarii Wicedyrektor Szkoły wyjaśniła, że nieprzerwany dostęp do Internetu jest dla Szkoły bardzo istotny, ponieważ nauczyciele posługują się wyłącznie elektronicznym dziennikiem lekcyjnym. Wskazała także, że *Oprócz tego praca księgowości, plac i sekretariatu szkolnego bazuje na łączności internetowej. W związku z tym musimy mieć zagwarantowaną stałą ciągłość dostępu do Internetu. W minionych czterech miesiącach, odkąd korzystamy z łączności NASK, mieliśmy już cztery przerwy w łączności. Niestety, firma OSE zapewnia usunięcie awarii w terminie nieprzekraczającym 28 godzin roboczych. Wobec powyższego zdecydowaliśmy się nie rezygnować z dotychczasowego przyłącza /.../ aż do momentu uzyskania większej pewności o niezawodności przyłącza NASK.*

(Dowód: akta kontroli str. 137-138)

10. W ramach realizacji projektu *Aktywna tablica*, w dniu 4 października 2018 r. w Szkole przeprowadzono szkolenie w zakresie stosowania technik informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. Wzięło w nim udział 41 spośród 55 nauczycieli zatrudnionych w Szkole (75%). Edukator firmy prowadzącej szkolenie poinstruował jak korzystać z darmowych i otwartych zasobów edukacyjnych dostępnych w Internecie. Przedstawił rozwiązania do wykorzystania na tablicy interaktywnej oraz platformy z gotowymi ćwiczeniami z różnych przedmiotów. Pokazał także, jak urozmaicić zajęcia dzięki odpowiednim filmom wideo i gdzie je znaleźć.

(Dowód: akta kontroli str. 112-114)

Wicedyrektor Szkoły wyjaśniła, że 14 nauczycieli nie brało udziału w ww. szkoleniu z powodu urlopów i zwolnień. Nauczyciele ci zostali przeszkoleni indywidualnie przez dyrekcję oraz innych nauczycieli.

(Dowód: akta kontroli str. 135-136)

W ramach wdrażanego projektu *Poszerzamy horyzonty – wsparcie szkół podstawowych z terenu gminy Łask*, przewidziano na rok szkolny 2019/2020 szkolenia dla całej rady pedagogicznej dotyczące *Wykorzystania multimediów w procesie nauczania* oraz dla nauczycieli języka angielskiego (pięć osób) z zakresu nowoczesnych metod nauczania języka angielskiego.

(Dowód: akta kontroli str. 112)

Ww. szkolenia nie były ujęte w planie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

W roku szkolnym 2016/2017 Szkoła uczestniczyła w projekcie *Cyfrowobezpieczni.pl*, współorganizowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach akcji *Bezpieczna i przyjazna szkoła*. Realizując projekt Centrum Profilaktyki Społecznej przeprowadziło w Szkole dniu 13 czerwca 2017 r.:

- warsztaty profilaktyczne dla uczniów klas V i VI *Cyberprzemoc czym jest, jak na nią reagować?*
- warsztaty dla nauczycieli i rodziców na temat *Media elektroniczne, a rozwój emocjonalny dziecka*.

(Dowód: akta kontroli str. 87, 115-126)

11. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż *Operator OSE* nie prowadził w Szkole działań informacyjno-promocyjnych dotyczących OSE i zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych.

(Dowód: akta kontroli str. 127-128)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 24 czerwca 2019 r.

Kontroler
Emilia Wyciszkievicz
główny specjalista k. p.

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

podpis

